

הלכות קריאת שמע פו

פו כמה צריך להרחיק בשעת קריאת שמע מן גרף של רעי וכו' ד' סעיפים:

א גרף של רעי ועבש של מי רגלים צריך להרחיק מהם ד' אמות ולפניו כמלא עינויג כמו מן הצואה ומי רגלים עצמנו אע"פ שאין בהן כלום ואפילו אין בהם ריח רעי שכיון שהם מיוחדים לכך הרי הם כמחיצות של בית הכסא¹ שאסור מן התורה² משום והיה מהנך קרוש ולכן אין המלת רביעית מים או יותר מועלת כלום בגרף של רעי ועבש כמו שמועלת כמו רגלים עצמנו לפי שמי רגלים לאחר שנפלו לארץ אין איסורן אלא מדברי סופרים³ לפיכך הקילו בהן לבטלם במים משא"כ בגרף ועבש שאיסורן מן התורה ועוד שמי רגלים הם צלולין ומתערבין עם רביעית מים שנותן בהם ומתבטלים בהם אבל גרף ועבש אין מה שבלוע בהם מתערב במים שיתבטל בהן⁴:

ב גרף ועבש שניהם של חרס הם אלא שהמיוחד לרעי נקרא גרף והמיוחד למו רגלים נקרא עבש⁵ והוא הדין אם הם של עץ מפני שהחרס אי עץ של גרף ועבש הוא מובלע בתוכו הרבה ומלא וזהמא ומאוס בבית הכסא⁶ אבל אם הם של מתכת⁷ או של זכוכית⁸ או של חרס מצופה⁹ (א) בזכוכית¹⁰ (או בכדיל ועופרת) כיון שאינן מובלעים ומלאים וזהמא כל כך מותר לקרות כנגדן¹¹ אם הם רחוצים יפה¹² ובלבד שלא יהיה בהן ריח¹³.

ואפילו של חרס או של עץ אם הם מיוחדים גם כן לתשמוש אחר כגון לשפך לתוכן שופכין אינן דומין לבית הכסא ואם אין בהם צואה ולא ריח מותר והוא הדין אפילו כלי המיוחד להשתין בלבד אלא שבכל פעם שמשתיין נותן בתוכו רביעית מים לבטלם¹⁴:

ג גרף ועבש שכפה עליהם כלי אחר מותר¹⁵ שכיסו מועיל להם כמו לצואה ומי רגלים¹⁶ אבל אם כפה הגרף או העבש עצמו לא הועיל כלום שכיון שהוא בלוע בתוכו הרי

קונטרס אחרון

(א) בזכוכית כו' ב"י¹⁷ ובס"י תנ"א¹⁸ אינו אלא מנהג לכתחלה ע"ש בב"י¹⁹ ומ"א²⁰ וגם אין ראיה כלל משם דאין החומרא משום שבליעתו מרובה מכלי מתכת שכלי עץ לפי"ד הש"ע יוכיחו אלא משום שבליעתן חזקה ואינן יוצאין מדופיין אלא באור כמ"ש התוס' בחולין דף ח' ח"ו בכלי חרס דדמי לכלי שתשמישו באור שאלי"כ אין ראיה מכלי חרס ע"ש:

<p>ותוס' רבינו יהודה שם ותלמידו רבנו יונה שם. פור ושולע שם.
 יד ש"ו.
 טו ב"י ע"י קונטרס אחרון.
 טז ראה ב"י.
 יז אהל מועד שם. שולע סעף א.
 יח אהל מועד שם. ת"א ס"ק ג.
 יט מ"א ס"ק א.
 כ אהל מועד שם. שולע סעף ג. לבוש סעף ב. וראה דברי חמדות ברכות פ"ג (ס"ה נה) אות קנב.
 כא רמב"ם ה"ל ק"ש פ"ג ה"ט ברכות כה, א.
 כב ד"ה ומ"ש שאם הן של חרס מצופין.
 כג סעף כו בדתת הרמ"א.
 כד ד"ה וכל כלי השתייה.
 כה ס"ק כנז.
 כו ע"א ד"ה שלמנה באור.</p> | <p>א ברייתא ברכות כה, ב. פור ושולע ס"א.
 ב טור. אהל מועד ה"ל ק"ש דרך ה נתיב ג.
 ג הרב רבנו יונה ברכות שם. רא"ה שם.
 ד ראשון ברכות פ"ג ס"ה נה. רמב"ם ה"ל ק"ש פ"ג ה"ב ורש"י ברכות שם.
 ה ע"ש ברמב"ם ובראש. ע"ה מ"א ס"ה פג ס"ק א ומ"ו שם.
 ו הרב רבנו יונה שם. וכדלעיל רס"י פג.
 ז ראה ספר המאורות ורשב"א ברכות שם דכן מוכח בנגורא שם.
 ח כדלעיל ס"ה ע"ה סעף א.
 ט ב"י.
 י רש"י שם ד"ה גרף.
 יא ראשון שם.
 יב תלמודו רבנו יונה (משם רבנו צופת) ורשב"א שם. אהל מועד שם. (פור ו) שולע סעף ב.
 יג רשב"א שם. אהל מועד שם. ראשון שם (וראה תוספות</p> |
|--|--|

הלכות קריאת שמע פ"ה

ברו כתובים אבל של מחבת וזכוכית שאינו רחוק מכותו מועלת לו כפיה ביון שאין איסורו אלא מתוכו¹⁰¹:

ד' בית שיש בו צואה או מי רגלים או גרף או עביש מותר לקרות בו כשמרחיק מהם ד' אמות מלאחריו¹⁰² ואין אומרים שכל הבית הוא כרין] ד' אמות¹⁰³.

ואם יש בבית מטה¹⁰⁴ גבוה¹⁰⁵ מ' מ' מ' ומחיצותיה מגיעות¹⁰⁶ (לפחות מג' מ' מ' מ' סמוך) לארץ והגרף והצואה הם אחורי המטה הרי המטה חשובה כמחיצה להפסיק בינו לבניהם וא"צ להרחיק מהם ד' אמות והוא שתהיה המטה חוצצת מכותל לכותל ואם לאו אינה חשובה כמחיצה שהיא בטלה לגבי הבית¹⁰⁷ (אבל אם עשה מחיצה לשם כך אין צריך לחצוץ מכותל לכותל אפילו היא מחיצת עראי כגון מהצלת או סדין) (ע"פ ש"פ¹⁰⁸) ואם הניחם תחת המטה אע"פ שאינו גבוה¹⁰⁹ מ' מ' מ' אם מחיצותיה מגיעות עד פחות מג' מ' מ' מ' סמוך לארץ כסמכותם ומכוסים הם כמחיצות המטה¹¹⁰ שכל פחות מג' מ' מ' מ' כלבוד הוא¹¹¹.

והוא הדין אם נפל עליהם כלי ויש איור קצת בין הכלי לקרקע כגון שהכלי בולט קצת מצד אחד אם הוא איור פחות מג' מ' מ' מ' כגובה כלבוד הוא אבל אם הכלי פתוח למעלה אפילו פחות מג' מ' מ' מ' אסור מפני שצריך שיהיה מכוסים ולא מגולים¹¹²:

פח בעל קרי מותר בקריאת שמע ובו ב' סעיפים:

א כל הממאים אפילו טומאה יוצא עליהם מגופן כגון זב וזבה וכיוצא בהן קורין קריאת שמע ומתפללין¹ חוץ מבעל קרי שהוציאו עורא מן כלל הטמאין ואסרו בין בדברי תורה בין בקריאת שמע² ותפלה³ כדי שלא יהיו תלמידי חכמים מצויין אצל נשותיהן כתרנגולים⁴ ולא פשטו תקנה זו ברוב ישראל⁵ ואח"כ בטלה אותה תקנה לגמרי⁶ משום ביטול תורה ומשום ביטול פריה ורביה⁷ והעמידו הדבר על הדין שאף בעל קרי מותר בדברי תורה ובקריאת שמע ובתפלה בלא טבילה ובלא רחיצה כמ' קבין⁸ וכן פשט המנהג. ואף בזמן שנהגו במבילה לא הצריכוהו אלא לכריא ששמשו ממתו אבל חולה שראה קרי

כז טור ושו"ע סעיף ב' ומ"ז ס"ק ד'. וראה ראב"ה ס"י ער (ימרכיז ברכות ס"י כב) בשם יש אומרים.

כח מ"א ס"ק ד'.

כט תוספת רבינו תורה ברכות כה, ב' או רזע ח"א ס"י קל' פסקי ר"א"ז ברכות פ"ג ה"ד אות מ. טור ש"ע סעיף ג'.

ל דבא ברכות שם. ר"ף שם ותוס' רבינו תורה ודרכי רבינו יונה שם. רא"ש פ"ג ברכות ס"י ד'.

לא ברייתא שם.

לב אביי שם.

לג הרב רבינו יונה שם לפ"ד רב האי אגון. כ"ח סוף הפסקה הובא במ"א ס"ק ד'.

לד פסקי ר"א"ז ברכות פ"ג הלכה ד אות מ. ע"י מ"א ס"י תקנ' ס"ק מ' ומ"ז פ"ו ס"ק ד'.

לה מ"א ס"ק ד' כתיב דבא כב"י דר"ק.

לו סעיף ג'.

לז רב יוסף שם פירושיו. מ"א ס"ק ד'. פסקי ר"א"ז שם.

לח ראה לקמן ס"י שמו ס"ה. ס"י שמה ס"ב. ד'.

לט מ"א שם.

סימן פח

א ד"ף ורא"ש פ"ג ברכות ס"י נח ממשנה שם כו, א. רמב"ם הל' ק"ש פ"ד ה"ח. טור ש"ע. וע' לקמן ס"י תרו ס"א. לק"ש ח"ז ע' 315.

ב כ"ג פ"ב. ר"ע. רמב"ם שם. ש"ע.

ג ברכות כ, ב' והדין בדבר. ולענין ההדור (לפני ביטול התקנה) ראה לקמן ס"י קפה ס"א.

ד ברכות כא, א.

ה גמרא ברכות כב, א. רמב"ם הלכות תפלה פ"ד ה"ד. ש"ע.

ו רמב"ם הל' ק"ש שם. הל' תפלה פ"ד ה"ה.

ז רב תתן בר יצחק ברכות שם. ש"ע. וראה לקמן ס"י שבו ס"ז. ס"י תריג ס"א. אג"ק ח"ד ע' תג. ח"ח ע' קנב. ולענין מבילה לתוס' מדרה ראה שם ח"ש ע' רנג וע' רנא. ח"ז ע' תא. ח"כ ע' צג וע' רנב. וע' הקרי הלכות ח"ז מה, ב'.

ח מ"א ס"ק א. ע' גמרא שם.

ט טור ושו"ע. ירושלמי וינא פ"ח ה"א.